

บทที่ 2

ความหมาย และความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1. ความหมายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) ตามความหมายในพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 หมายถึงอุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยมีค่าตอบแทนและหมายรวมถึง

- (1) ธุรกิจนำเที่ยว
- (2) ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว
- (3) ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการ และสถานที่ตากอากาศสำหรับ

นักท่องเที่ยว

- (4) ธุรกิจการขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
- (5) ธุรกิจกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว
- (6) การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน การโฆษณา

เผยแพร่หรือการดำเนินงานอื่นใด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักจูงหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จึงประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงและธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว โดยผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Travel Product) จะเป็นทั้งตัวสินค้าที่มีรูปลักษณ์ และการบริการที่จะสัมผัสได้ด้วยความรู้สึกพอใจหรือประทับใจ

2. ความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา ในด้านการสร้างรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ การสร้างงาน การกระจายรายได้และนำความเจริญไปสู่ท้องถิ่น พอสรุปได้ดังนี้

2.1 ความสำคัญด้านเศรษฐกิจ

(1) ก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ จากการที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศนำเงินตราเข้ามาใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวในประเทศ รายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เหมือนรายได้จากการส่งสินค้าออก (Export) แต่แตกต่างกันกับการส่งสินค้าออกทั่วไป เพราะเป็นเสมือนสินค้าจำบังหรือมองไม่เห็น ไม่มีตัวตน (Invisible Export) คือ ไม่มีการส่งสินค้าออกไป แต่นักท่องเที่ยวจะเป็นผู้เดินทางมาใช้จ่ายเพื่อบริโภคสินค้าการท่องเที่ยว ณ แหล่งผลิตสินค้าหรือแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ

(2) ช่วยชดเชย หรือลดการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศที่กำลังพัฒนามักจะประสบปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ เมื่อมีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเงินตราต่างประเทศ จะช่วยชดเชยหรือลดปัญหาดังกล่าว และมีผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

(3) เพิ่มการจ้างงานและสร้างอาชีพ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภทซึ่งสามารถจ้างงานและสร้างอาชีพ ทั้งในธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น ธุรกิจขนส่ง ที่พักแรม อาหาร นันทนาการ ของที่ระลึก และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อมหรือธุรกิจสนับสนุน เช่น การก่อสร้าง การเกษตร การเงิน การประกันภัย เป็นต้น

(4) ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง เพราะเมื่อมีการเดินทางท่องเที่ยวต้องมีการใช้จ่าย ผู้ที่จะได้รับประโยชน์คือ ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว พนักงานบริการ และประชากรท้องถิ่นในเส้นทางการเดินทางหรือแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งกระจายอยู่ในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

(5) มีผลทวีคูณในการผลิตและสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เชื่อว่า เมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในระบบเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดการใช้จ่ายต่อ ๆ กันไปอีกหลายรอบ เมื่อรวมการใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจะพบว่า มีมูลค่าสูงกว่าการใช้จ่ายในครั้งแรกหลายเท่า หลักการดังกล่าวในทฤษฎี

เศรษฐศาสตร์เรียกว่า “ผลของตัวทวี” (Multiplier Effect) อุตสาหกรรมท่องเที่ยวนอก จากจะก่อให้เกิดการผลิต การว่าจ้างงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงแล้ว ยังมีผลให้เกิด การผลิตและการว่าจ้างงานในทางอ้อม ส่งผลให้รัฐบาลมีรายได้ในรูปของภาษีอากร ประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้นด้วย

2.2 ความสำคัญด้านสังคมและวัฒนธรรม

- (1) ก่อให้เกิดความรื่นรมย์ เพลิดเพลิน สนุกสนาน เป็นการพักผ่อนหย่อนใจหรือผ่อนคลายจากภาระกิจทั้งปวง
- (2) ช่วยเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น จากการได้พบเห็น ได้รับความรู้ และประสบการณ์ หากเป็นการเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา หรือเยี่ยมชมศิลปวิทยา การแขนงต่าง ๆ จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
- (3) สร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่น โดยแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จะได้รับการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ การก่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ การลงทุนด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทำให้ท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวมีความเจริญ ก่อเกิดประโยชน์แก่ประชากรในพื้นที่นั้น ๆ
- (4) ช่วยยกมาตรฐานการครองชีพให้ดีขึ้น อันเนื่องมาจากการจ้างงานและการกระจายรายได้ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นท่องเที่ยว มีรายได้และความเป็นอยู่ดีขึ้น
- (5) ช่วยลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานทำในเมืองใหญ่หรือเมืองหลวง โดยทั่วไปมนุษย์จะมีความรักถิ่นฐานของตน หากสามารถประกอบอาชีพหารายได้ในถิ่นฐาน ย่อมไม่คิดที่จะอพยพเคลื่อนย้ายไปที่อื่นใด
- (6) ทำให้มีการคิดค้นนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาผลิตหรือประดิษฐ์เป็นสินค้าพื้นเมืองหรือของที่ระลึกจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว เป็นการหารายได้ทางหนึ่งและทำให้เกิดสินค้าหรือของที่ระลึกที่มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างของทรัพยากรและศิลปวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น กลายมาเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว และยังเป็นแหล่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมกรรมวิธีหรือขั้นตอนการผลิตงานหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ ด้วย

(7) ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม นำไปสู่การอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและของประเทศ

2.3 ความสำคัญด้านการเมืองการปกครอง

การท่องเที่ยวเป็นสื่อ นำให้มนุษย์ต่างสังคม ต่างชาติศาสนา มีโอกาสมาพบกัน ได้เรียนรู้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความเป็นมิตรไมตรี การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศจะทำให้ประชากรในแต่ละภูมิภาค มีโอกาสได้รู้จักเข้าใจกัน ช่วยลดช่องว่างของความแตกต่างระหว่างถิ่นฐาน ก่อให้เกิดความรู้สึกของการเป็นประชากรของประเทศร่วมกัน นำไปสู่ความสามัคคีและสมานฉันท์ของคนในชาติ ทำนองเดียวกัน การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างมวลมนุษย์แต่ละเชื้อชาติ นำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยสร้างสรรค์สัมพันธไมตรีและสันติสุข ดังคำขวัญที่ว่า “การท่องเที่ยวเป็นสิ่งนำไปสู่สันติภาพ”

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังเป็นตัววัดสถานการณ์ทางการเมืองและการปกครอง หากประเทศใดมีระบบการเมืองการปกครองที่ดีมีมาตรฐานมั่นคงปลอดภัย นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวจะมีความเชื่อมั่น และเดินทางไปท่องเที่ยวหรือทำธุรกิจมากกว่าประเทศที่ไม่มีความมั่นคงปลอดภัย หรือมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองอยู่เสมอ

3. ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวแม้จะมีความสำคัญ เป็นประโยชน์ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครองของประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะมีข้อเสียเป็นผลกระทบดังนี้

3.1 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

(1) ค่าครองชีพสูง ทั้งนี้เพราะจำนวนนักท่องเที่ยวที่หลั่งไหลเข้าไป ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่ที่ได้รับความนิยม เช่น ภูเก็ต เกาะสมุย พัทยา

และเชียงใหม่ มักจะประสบปัญหาค่าครองชีพสูง อันเนื่องมาจากราคาสินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาแพง ส่งผลกระทบต่อประชากรในท้องถิ่นและผู้ประกอบอาชีพในสาขาอื่นที่มีรายได้ต่ำกว่า

(2) การเปลี่ยนแปลงอาชีพ เมื่อการจ้างงานในสาขาการท่องเที่ยวมีเงื่อนไขและรายได้ที่ดีกว่า แรงงานจากสาขาอื่นจะพากันเข้ามาสู่สาขาอาชีพนี้ อาจทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในสาขาอาชีพอื่นที่จำเป็น หรือแรงงานที่ไม่มีคุณสมบัติหรือคุณภาพที่เหมาะสมกับงาน โดยเฉพาะงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งจำเป็นจะต้องใช้แรงงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

(3) ความไม่คุ้มค่าในการลงทุน ลักษณะและฤดูกาลของการท่องเที่ยว จะทำให้มีความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวเป็นบางช่วงเวลา อาจเกิดปัญหาความไม่คุ้มค่าในการลงทุนโดยเฉพาะธุรกิจที่ต้องลงทุนสูงเช่นที่พักแรม หรืออาจเกิดการว่างงาน รายได้ลดลงบางช่วงเวลา ของพนักงานบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(4) การสูญเสียผลประโยชน์ของคนในท้องถิ่น ธุรกิจท่องเที่ยวบางประเภทมีการแข่งขันและการลงทุนค่อนข้างสูง เช่น สถานที่พักแรมหรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ คนท้องถิ่นอาจมีทุนน้อยหรือมีขีดความสามารถจำกัด อาจถูกคนต่างถิ่นหรือนักลงทุนจากที่อื่นที่มีทุน มีความรู้ความชำนาญมากกว่า ไปทำธุรกิจแข่งขันและได้รับผลประโยชน์ที่ควรจะต้องตกอยู่กับคนท้องถิ่น

3.2 ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม

(1) อาชญากรรม เช่น การล่อลวง ปล้นจี้ชิงทรัพย์ การขโมยทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการเดินทาง ที่พักแรม หรือท่องเที่ยว ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาเรื้อรังของสังคมทั่วไป แต่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนจากต่างถิ่นมักจะตกเป็นเหยื่อและเป็นผู้เสียหายได้ง่าย

(2) เพศพาณิชย์ แม้ว่าจะมีพื้นฐานมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจและเกิดขึ้นมานานแล้วในสังคมทั่วไป แต่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ธุรกิจเพศพาณิชย์ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องการใช้บริการ ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาคือการล่อลวงผู้หญิงและเด็ก ความเสื่อมทางศีลธรรม และการแพร่กระจายของโรคที่เกิดจากเพศสัมพันธ์

(3) ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากการเลียนแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะแบบอย่างของสังคมตะวันตกซึ่งมีความแตกต่างไปจากสังคมท้องถิ่น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับเรื่องเงินตรา ผลประโยชน์ มุ่งหวังรายได้จากนักท่องเที่ยว โดยการเอาเปรียบหรือหลอกลวง เป็นการเปลี่ยนแปลงอุปนิสัยพื้นฐานดั้งเดิมของคนไทย โดยทั่วไปที่มีจิตใจเอื้ออารมิมีมิตรไมตรี

(4) การเบียดเบียนหรือเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมประเพณี การนำเอาวัฒนธรรมประเพณีมาเป็นสิ่งจูงใจหรือเป็นจุดขายเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนนั้น มักจะมุ่งเน้นในด้านความสวยงามยิ่งใหญ่ตระการตา แต่ละเลขขั้นตอน กิจกรรม หรือพิธีกรรมสำคัญของประเพณีนั้น ๆ บางครั้งมีการเพิ่มเติมกิจกรรมเพียงเพื่อแสดงให้นักท่องเที่ยวตื่นตาตื่นใจ แต่ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา

(5) การลดคุณค่าของงานศิลปะ การผลิตงานศิลปะเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวโดยไม่คำนึงถึงความปราณีต คุณภาพและเอกลักษณ์ดั้งเดิม เพียงเพื่อให้ได้ปริมาณของผลผลิตและกำไรมากที่สุด มีผลกระทบต่อคุณค่าของงานศิลปะประจำชาติ ซึ่งอาจไม่ได้รับการยอมรับหรือหมดความนิยมไปในที่สุด

(6) ความไม่เสมอภาค การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก มักจะได้รับการพิจารณาให้ดำเนินการในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว แต่อาจก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคสำหรับพื้นที่อื่น ๆ ที่มีได้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และไม่ค่อยได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของประเทศเช่นเดียวกัน

3.3 ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

(1) ความเสื่อมโทรมและมลภาวะ แหล่งท่องเที่ยวจะพบกับปัญหาขยะสิ่งปฏิกูล อันเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวที่เข้าไปใช้บริการรวมทั้งผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจ ที่พักแรม ร้านอาหาร ฯลฯ ก่อให้เกิดมลภาวะและความเสื่อมโทรม ซึ่งอาจรุนแรงถึงขั้นสูญเสียความสมดุลทางธรรมชาติ แหล่งน้ำเน่าเสีย เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของพันธุ์พืชและสัตว์ เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมทางหนึ่ง

(2) การรุกรานพื้นที่ธรรมชาติและสาธารณประโยชน์ ความมั่งคั่งของธรรมชาติเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่สำคัญประเภทหนึ่ง ทำให้เกิดปัญหาการรุกรานพื้นที่

ธรรมชาติและสาธารณชนเพื่อเข้าไปใช้ประโยชน์ในด้านการท่องเที่ยว อาจเป็นเพียงการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างอาคารสิ่งก่อสร้างยื่นเข้าไปในแหล่งน้ำ ชายหาด หรือถึงขั้นบุกรุกจับของเป็นกรรมสิทธิ์ สร้างสิ่งก่อสร้างถาวร เช่น ที่พักแรม ในรูปของรีสอร์ตในป่าเขา ชายหาด เกาะแก่ง แหล่งน้ำ โดยเฉพาะพื้นที่อนุรักษ์ ที่ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีความสมบูรณ์และความงดงามของธรรมชาติ จะได้รับผลกระทบจากปัญหาการรื้อถอนหรือบุกรุกเพื่อการท่องเที่ยวมาก

(3) สิ่งก่อสร้างและการพัฒนาที่ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม อาจมีการก่อสร้างอาคารที่ไม่เหมาะสมและพัฒนาการต่าง ๆ มากมายในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือความแออัด อาคารสิ่งก่อสร้างที่ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม เป็นการทำลายภูมิทัศน์อันงดงามดั้งเดิม ทั้งในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่มีการสร้างอาคารที่พักแรมเป็นตึกสูงอยู่ชายทะเล เช่น ที่ภูเก็ต พัทยา หรือแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมที่มีการสร้างตึกแถวหรือศูนย์การค้าติดกับวัดหรือแหล่งโบราณสถานที่สำคัญในตัวเมือง เช่น ที่เชียงใหม่ เป็นต้น

4. แนวทางป้องกันและแก้ไขผลกระทบ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีทั้งผลดีและผลเสีย แต่ผลเสียหรือผลกระทบของการท่องเที่ยวสามารถป้องกันและแก้ไขให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดได้ โดยประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ธุรกิจเอกชน และนักท่องเที่ยว ดังนี้

4.1 แนวทางป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ส่งเสริมด้านการศึกษาและการฝึกอบรมให้ประชากรในท้องถิ่นสามารถประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตลอดจนสนับสนุนด้านการลงทุน และการรวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มสมาชิกในท้องถิ่นเพื่อดำเนินกิจการโดยให้ผลประโยชน์ตกอยู่กับท้องถิ่นมากที่สุด อาทิเช่น จัดฝึกอบรมวิชาชีพด้านบริการท่องเที่ยว หรือส่งเสริมหัตถกรรมและการผลิตสินค้าที่ระลึกของท้องถิ่น เป็นต้น

4.2 แนวทางป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม

เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้ประชากรได้ทราบถึงความสำคัญของ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม จึงควรที่จะภาคภูมิใจ หวงแหน และช่วยกันรักษามรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมให้สืบทอดเป็นเอกลักษณ์ของชาติสืบต่อไป ในส่วนของปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบ หรืออาชญากรรมในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 เพื่อควบคุมธุรกิจท่องเที่ยว และมีหน่วยงานตำรวจท่องเที่ยวคอยดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวแล้ว ควรสร้างจิตสำนึกให้ประชากรมีมิตรไมตรีต้อนรับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน โดยไม่มุ่งเน้นแต่การแสวงหาผลประโยชน์จากนักท่องเที่ยว

4.3 แนวทางป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

บรรดาผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้น ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจะปรากฏให้เห็นชัดเจน และมีปัญหาต่อแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ สาเหตุของปัญหาอาจมาจากไม่มีการบริหารและการจัดการที่ดีของหน่วยงานที่รับผิดชอบ การขาดจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อม ขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวมของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว แนวทางป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องมีการศึกษาวิจัย วางแผน และประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยใช้ความรู้ในเรื่องของการอนุรักษ์ ข้อบังคับกฎหมาย และการรณรงค์ให้เกิดจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและส่วนรวม เป็นเครื่องมือในการป้องกันและแก้ไข
